

**NAMMINERSORLUTIK OQARTUSSAT
(GRØNLANDS SELVSTYRE)**

**Revisionsprotokol for 2013
vedrørende årsregnskabet**

Indholdsfortegnelse

	Side
	<hr/>
1. Årsregnskabet	941
2. Konklusion på den udførte revision	942
3. Revisionsbemærkninger til årsregnskabet	943
3.1 Opfølgning på tidligere revisionsprotokoller	944
4. Generelle forhold	945
4.1 Revisionsstrategi	945
4.2 Drøftelser med ledelsen om besvigelser	946
4.3 Revision af forretningsgange og interne kontroller i 2013	946
5. Revision af årsregnskabet	952
5.1 Årsregnskab – formelle krav	952
5.2 Årsregnskab – Beretning	952
5.3 Årsregnskab – Ledelsespåtegning	952
5.4 Årsregnskab – anvendt regnskabspraksis	953
5.5 Årsregnskab – DAU-poster	954
5.6 Årsregnskab – balancens poster	958
5.7 Årsregnskab – eventualrettigheder og forpligtelser	965
6. Kommentarer fra revisionen af enheder	966
7. Juridisk-kritisk revision	967
7.1 Bevillingskontrol	967
7.2 Ejendomsfortegnelse	968
7.3 Inventarfortegnelser	968
7.4 Kunst til udsmykning	968
8. Forvaltningsrevision	969
8.1 Dyberegående forvaltningsrevision	969
9. Øvrige oplysninger	970
9.1 Ledelsens regnskabserklæring	970
9.2 Oversigt over fundne ikke korrigerede forhold	970
9.3 Andre opgaver	970
10. Revisionens formål, udførelse og omfang samt ansvarsfordeling	971
11. Erklæring	971
Bilag 1 – Regnskabsoversigter	972
Bilag 2 - Oversigt over de i årets løb afgivne revisionserklæringer og -påtegninger mv.	976

Revisionsberetning vedrørende årsregnskabet

1. Årsregnskabet

Vi har afsluttet revisionen af det af Naalakkersuisut aflagte årsregnskab for Namminersorlutik Oqatussat – Grønlands Selvstyre.

Det af os reviderede årsregnskab omfatter siderne 1 til 20, der udviser følgende hovedtal:

	<u>2013</u> <u>mio.kr.</u>	<u>2012</u> <u>mio.kr.</u>
Drift- anlæg & udlånsresultat (DAU-resultat)	-71	65
Aktiver	8.054	8.411
Balancekonto	-5.755	-5.940

Minus er lig med overskud.

Der henvises i øvrigt til bilag 1 for en mere detaljeret oversigt.

2. Konklusion på den udførte revision

Som afslutning på revisionen har vi forsynet årsregnskabet med efterfølgende revisionspåtegning.

”Den uafhængige revisors påtegning

Til Inatsisartut

Påtegning på årsregnskabet

Vi har revideret årsregnskabet for Landskassen for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2013, der omfatter beretning, regnskabspåtegning, anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance, resultat for de sidste 3 år og eventualforpligtelser. Årsregnskabet udarbejdes efter Landtingslov om Grønlands Hjemmestyres regnskabsvæsen mv.

Naalakkersuisuts ansvar for årsregnskabet

Naalakkersuisut har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med Landtingslov om Grønlands Hjemmestyres regnskabsvæsen mv. Naalakkersuisut har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som Naalakkersuisut anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Revisors ansvar

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført revisionen i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge grønlandsk revisorlovgivning. Dette kræver, at vi overholder etiske krav samt planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet er uden væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter udførelse af revisionshandling for at opnå revisionsbevis for beløb og oplysninger i årsregnskabet. De valgte revisionshandling afhænger af revisors vurdering, herunder vurdering af risici for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevant for udarbejdelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede. Formålet hermed er at udforme revisionshandling, der er passende efter omstændighederne, men ikke at udtrykke en konklusion om effektiviteten af den interne kontrol. En revision omfatter endvidere vurdering af, om Naalakkersuisuts valg af regnskabspraksis er passende, om Naalakkersuisuts regnskabsmæssige skøn er rimelige samt den samlede præsentation af årsregnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af Landskassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2013 i overensstemmelse med Landtingslov om Grønlands Hjemmestyres regnskabsvæsen mv. ”

3. Revisionsbemærkninger til årsregnskabet

Som det fremgår af ovenstående, så har vi forsynet Landskassens regnskab for 2013 med en påtegning uden forbehold eller supplerende oplysninger.

Det betyder at Landskassen regnskab samlet set giver et retvisende billede under hensyntagen til Landskassens regnskabsprincipper – og indenfor det fastsatte niveau for, hvad der er væsentligt for en regnskabslæseres vurdering af regnskabet.

Som det vil fremgå af de følgende afsnit, så er der imidlertid en del områder, hvor administrationen kan styrkes yderligere, ligesom der er områder, hvor vi har fundet mindre væsentlige fejl i regnskabet.

Disse forhold kan opsummeres således:

Nr.	Anbefaling	Reference
1.	Indskærpelse af regler om udarbejdelse af skriftlige forretningsgangsbeskrivelser	4.3.4
2.	Tilpasning af Ledespåtegning på årsregnskabet	5.3.
3.	Bedre beskrivelse af overførselsregler, konsolideringsprincipper og resultatbeskriver under Anvendt regnskabspraksis	5.4
4.	Indskærpelse af bruttolønlisternes vigtighed i forhold til den interne kontrol	5.5.4.
5.	Øget fokus på afstemninger mellem finanssystem, lønsystem og indberetninger til Skattestyrelsen	5.5.4.
6.	Yderligere styrket fokus på afstemninger af likvide beholdninger	5.6.1.
7.	Løbende opfølgning og afstemning af udlånsporteføljer i løbet af året	5.6.5.
8.	Yderligere styrkelse af arbejdet med løbende afstemninger af leverandørgæld	5.6.11.
9.	Indskærpelse af regler om bevillingskontrol – herunder begrundelser for, hvorfor det ikke har været muligt at indhente fornøden hjemmel til merforbrug	7.1
10.	Overvejelse af mulighederne for at tilpasse regler om føring af inventarfortegnelser	7.3
11.	Tidsregistrering og dokumentation i forhold til projektregnskaber	Bilag 2

3.1 Opfølgning på tidligere revisionsprotokoller

Vi har gennemgået Naalackersuisuts kommentarer til vores Revisionsprotokol af 17. juni 2013, ligesom vi har gennemgået Revisionsudvalgets betænkning om forslag til Inatsisartut-beslutning om godkendelse af Landskassens regnskab for 2012.

Gennemgangen heraf har ikke givet anledning til kommentarer eller yderligere undersøgelser fra vores side.

4. Generelle forhold

Revisionen er udført i overensstemmelse med Landstingslov nr. 23. af 3. november 1994 om Grønlands Hjemmestyres regnskabsvæsen m.v. § 5 og 6 udført revisionen af Selvstyrets årsregnskab for 2013.

Vi har i øvrigt i bilag 3 redegjort nærmere for revisionens formål, udførelse og omfang samt ansvarsfordelingen mellem Selvstyret og os.

4.1 Revisionsstrategi

Med udgangspunkt i lovens bestemmelser, revisionsaftalen og god revisionsskik har vi foretaget en vurdering af revisionsopgavens indhold og omfang.

Revisionen er baseret på en forventning om, at der er tilrettelagt et velfungerende internt kontrolsystem og en pålidelig bogføring. Dette indebærer, at det overordnede kontrolmiljø og de organisatoriske rammer understøtter et velfungerende ledelses- og kontrolsystem, og at der på de enkelte aktivitetsområder er beskrevet og implementeret interne kontroller, som reducerer risikoen for væsentlige fejl til et acceptabelt niveau.

Denne forudsætning har i lighed med tidligere år ikke været opfyldt fuldt ud for alle enheder under Selvstyret, hvorfor revisionsarbejdet har været mere omfattende end det ville have været, hvis denne forudsætning havde været opfyldt.

Revisionen planlægges og udføres på grundlag af en systematisk risikovurdering på tværs af Selvstyrets departementer, styrelser og institutioner, således at hovedvægten lægges på de poster i årsregnskabet, de dele af Selvstyrets regnskabs- og rapporteringssystemer samt øvrige forretningsgange, hvor risikoen for væsentlige fejl er størst.

Dette indebærer også at hovedparten af revisionen udføres ved besøg i de centrale enheder, der varetager en række opgaver på tværs af Selvstyrets enheder, herunder ASA (Regnskab) og ASA (Løn), Skat-testyrelsen og Digitaliseringsstyrelsen. Derudover besøges alle departementer som udgangspunkt hvert år, ligesom enheder under Selvstyret med krav om aflæggelse af reviderede driftsregnskaber (brancheskolerne og de nettostyrede virksomheder) ligeledes besøges hvert år.

Øvrige enheder besøges efter en rotationsplan, der koordineres med Selvstyrets Interne Revision.

Revisionen omfatter ikke en gennemgang af samtlige bilag og transaktioner, men udføres ved, at vi ved stikprøver indhenter dokumentation for eller på anden måde får bekræftet bogføringens og årsregnskabets rigtighed. I forbindelse hermed tester vi de interne kontroller i det omfang, vi finder det nødvendigt for revisionen af årsregnskabet.

Vi har mere detaljeret redegjort for revisionens formål, planlægning og udførelse i bilag 3.

4.2 Drøftelser med ledelsen om besvigelser

I forbindelse med planlægning af vores revision har vi forespurgt ledelsen i Økonomi- og Personalestyrelsen om risikoen for besvigelser.

Ledelsen har over for os oplyst, at der efter dens vurdering ikke er særlig risiko for besvigelser, og at Selvstyret har et effektivt kontrolmiljø, der afdækker risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, herunder fejlinformation forårsaget af besvigelser. Ledelsen har endvidere oplyst, at den ikke har kendskab til besvigelser eller igangværende undersøgelser af formodede besvigelser af væsentlig karakter.

Det bør overvejes at etablere en mere systematisk risikostyring, således man struktureret og systematisk kortlægger sådanne risici. Derved vil der være en bedre dokumentation, der underbygger ledelsens vurdering.

Vi skal bemærke, at vi ikke under vores revision har konstateret fejl i årsregnskabet som følge af besvigelser.

4.3 Revision af forretningsgange og interne kontroller i 2013

Ledelsen har ansvaret for, at der på alle områder og i alle enheder er tilrettelagt og implementeret vel fungerende forretningsgange og interne kontroller, der i tilstrækkelig grad understøtter en retvisende løbende rapportering og aflæggelse af årsregnskab samt imødegår risikoen for besvigelser.

Vi baserer vores revision på, at sådanne forretningsgange og interne kontroller er etableret og følges – og det er et væsentligt led i vores revision, at teste hvorvidt dette også er tilfældet.

4.3.1 Regnskabshåndbogen

Regnskabshåndbogen indeholder de forskrifter og brugervejledninger, der er gældende på regnskabsområdet i Grønlands Selvstyre. Som en del af vores revision kontrollerer vi stikprøvevis, hvorvidt enhederne overholder bestemmelserne i Regnskabshåndbogen. Kommentarer i tilknytning hertil vil fremgå af de følgende afsnit om de enkelte regnskabsposter,

Det er et rammevilkår, at der løbende sker ændringer i departementsstrukturen. Sådanne ændringer skaber ofte en øget risiko for fejl og mangler i tilknytning til kontoplanen – herunder referencer fra subsystemer, budgetomplacering, regnskabsinstruks m.v.

Der er udarbejdet vejledningsmaterialer, herunder procesplaner og tjeklister i tilknytning hertil, men dette materiale synes ikke, at være kendt i de enkelte enheder. Det bør derfor overvejes at man fra

Økonomi- og Personalestyrelsen tager kontakt til de relevante personer i forbindelse med ressortomlægningen og henleder deres opmærksomhed på vejledningmaterialet.

4.3.2 Kontrolmiljø og ledelsestilsyn

Det er generelt vores vurdering, at der i Selvstyrets enheder er etableret et kontrolmiljø, der understøtter et løbende fokus på et ajourført og retvisende bogholderi, således dette kan lægges til grund for såvel den løbende rapportering som aflæggelsen af Selvstyrets årsregnskab.

Forretningsgange og interne kontroller følges imidlertid ikke altid i de enkelte enheder. Det er således ikke altid, der løbende udarbejdes afstemninger og specifikationer af relevante konti, hvilket er en svækkelse af kvalitetssikringen af den løbende rapportering. Det betyder samtidig en øget arbejdsbyrde – både til afstemning og opfølgning - i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet, idet afstemninger og specifikationer som udgangspunkt udarbejdes i tilknytning her til.

Det er dog vores vurdering at enhederne løbende følger op på den økonomiske udvikling – og i fornødent omfang griber korrigerende ind, såfremt der måtte være behov herfor.

4.3.3 Regnskabsinstrukser

Alle regnskabsførende enheder skal udarbejde en lokal regnskabsinstruks, der hvert år skal indsendes i en ajourført udgave til Intern Revision inden udgangen af marts måned. Et væsentligt element i regnskabsinstruksen er oversigten over medarbejdere, der kan disponere og attestere indtægter og udgifter.

Det er vores vurdering, at denne proces fungerer tilfredsstillende.

Vi har dog i enkelte tilfælde – typisk i forbindelse med strukturændringer – konstateret, at enhederne fungerer uden egen regnskabsinstruks i en periode.

4.3.4 Skriftlige beskrivelser af forretningsgange og interne kontroller

På en række områder skal der ifølge model-regnskabsinstruksen udarbejdes skriftligt dokumenterede forretningsgange. Udover det formelle heri, så er dette af stor vigtighed for sikre en ensartet og effektiv opgaveløsning samt kontinuiteten ved udskiftning af administrative medarbejdere.

Der foreligger ikke altid skriftlige beskrivelser af forretningsgange.

Vi anbefaler at reglerne om udarbejdelse heraf indskærpes fra centralt hold.

4.3.5 Centralisering af bogholderiet

En række af Selvstyrets bogholderifunktioner er samlet i ASA (Regnskab), der udfører disse opgaver for Selvstyrets øvrige enheder. Arbejdsdelingen mellem ASA (Regnskab) og de enkelte enheder er

fastlagt i to typer af standardaftaler, der afhænger af om enheden anvender Selvstyrets kreditorsystem IRIS eller ikke.

Både ASA (Regnskab) og de decentrale enheder oplever fortsat, at opgaveløsningen ikke altid forløber som ønsket. Det er imidlertid ikke muligt – på baggrund af den udførte revision – entydigt at sige, hvorvidt dette skyldes at enhederne ikke har udført de handlinger, der er en forudsætning for at ASA (Regnskab) kan leve op til deres del af aftalen – eller om det er fordi ASA (Regnskab) ikke udfører deres del af handlingerne hurtigt og sikkert nok.

Det er vores vurdering, at samarbejdet mellem ASA (Regnskab) og enhederne løbende forbedres i takt med, at begge parter får større rutine med at arbejde indenfor rammerne af de indgåede aftaler. Det kan dog overvejes at gennemføre en mere samlet evaluering af samarbejdsaftalerne med henblik på en vurdering af behovet for eventuelle præciseringer.

4.3.6 Centralisering af lønadministration

Selvstyrets lønadministration er samlet i ASA (Løn), der varetager administrationen i forbindelse med til- og fratrædelser samt de løbende lønudbetalinger.

På dette område opleves der imidlertid også udfordringer i samarbejdet mellem den centrale enhed og Selvstyrets øvrige enheder – ikke mindst i forhold til områder med andre typer af overenskomster end overenskomster på det administrative område.

Der er ikke – på samme måde som i forhold til bogholderiopgaverne – udarbejdet aftaler mellem ASA (Løn) og Selvstyrets øvrige enheder.

Det bør efter vores opfattelse overvejes, at udarbejde sådanne aftaler, da det også på dette område er vigtigt at begge parter er bekendt med fordelingen af arbejdsopgaver i forhold til processerne.

4.3.7 Centralisering af inddrivelse af tilgodehavender

Inddrivelsen af overforfaldne tilgodehavender er samlet hos Inddrivelsesmyndigheden under Skattestyrelsen. Inddrivelsesmyndigheden inddriver – udover overforfaldne tilgodehavender for Selvstyret selv – også overforfaldne tilgodehavender fra kommunerne, Nukissiorfiit, INI samt andre myndigheder.

Inddrivelsesfunktionen har i 2013 videreudviklet sine metoder til inddrivelse af tilgodehavender, herunder gennem udvidet modregningsadgang og etablering af rejsehold, der har til formål at styrke inddrivelsesarbejdet på kysten.

Der er i 2013 gennemført en ekstern evaluering af den centrale inddrivelsesfunktion, der viste at Inddrivelsesfunktionen efter en problematisk opstartsfase nu er mere velfungerende og effektiv. Der er dog fortsat en række områder der kan styrkes.

4.3.8 Intern Revision

Selvstyret har etableret en Intern Revision, der organisatorisk er placeret under Økonomi- og Personalestyrelsen.

Selvstyrets interne revisionsafdeling har blandt andet ansvaret for at:

- Indsamle og godkende enhedernes regnskabsinstrukser
- Indsamle og gennemgå enhedernes inventarfortegnelser
- Indsamle og kvalitetssikre enhedernes afstemninger af statuskonti – såvel i årets løb som i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet
- Gennemføre revisionsbesøg i de enkelte enheder under Selvstyret - og herunder undersøge administrationen af likvide beholdninger, udvalgte udgiftsbilag samt udvalgte lønudbetalinger
- Gennemføre andre undersøgelser af nærmere fastlagte temaer

Intern revision har i 2013 ikke gennemført så mange besøg hos enhederne som planlagt.

Der er i starten af 2014 ansat en ny leder af Intern Revision - og det forventes at dette vil styrke den interne revisions arbejde i 2014.

4.3.9 Anvendelse af IT og de generelle it-kontroller

En stor del af de administrative og regnskabsmæssige processer understøttes ved hjælp af IT.

Den samlede revision baseres for en dels vedkommende på relevante interne kontroller i organisationen, herunder både manuelle kontroller og kontroller der automatisk udføres af de brugersystemer, organisationen anvender.

Som et led i revisionen har vi derfor revideret den del af de generelle it-kontroller, som vi vurderer relevante for aflæggelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede uden væsentlig fejlinformation og som er i overensstemmelse med de lovgivningsmæssige krav.

Generelle it-kontroller definerer vi som de kontroller, ledelsen har etableret i og omkring Selvstyrets væsentlige it-platforme med henblik på at opnå en velkontrolleret og sikker it-anvendelse og dermed understøtte en pålidelig databehandling i it-baserede forretningsprocesser.

Revisionen er fokuseret på den del af de generelle IT-kontroller, som er væsentlige i forhold til de brugersystemer og tilhørende platforme, som vi vurderer som relevante for at understøtte revisionen af Selvstyrets årsregnskab, herunder:

- Økonomisystemet (XAL)
- E-faktureringsystemet (IRIS)
- Betalingssystemerne (Grønlandsbanken og Bank Nordik)
- Lønssystemet (MR Løn)
- Skatteadministrationssystemet (E-skat - har endnu ikke været udtaget til gennemgang)

Revisionen af de generelle it-kontroller har ikke omfattet en vurdering af kontrol- og sikkerhedsniveauet i de enkelte brugersystemer, herunder automatiske kontroller i de administrative processer og logiske adgangsrettigheder til udførelse af forretningsaktiviteter i brugersystemerne.

Som led i revisionen af Selvstyret, har vi i februar 2014 foretaget en opfølgning på observationspunkter fra it-revisionen af de generelle it-kontroller i 2012, som vi vurderer relevante for aflæggelse af en årsrapport, der giver et retvisende billede uden væsentlig fejlinformation og som er i overensstemmelse med de lovgivningsmæssige krav.

Det er vores vurdering, at de generelle it-kontroller ikke på alle områder har været hensigtsmæssigt udformet og opretholdt i perioden 01.01.2013 til 31.12.2013. På baggrund af vores revision af udvalgte generelle it-kontroller, har vi identificeret følgende væsentlige områder til forbedring:

- I forhold til MRLøn skal der ryddes op i tildelte administrative (udvidede) adgange - og adgangene bør alle (også eksterne konsulenter) være formelt godkendte og dokumenterede
- Passwordsikkerheden på XAL og MRLøn bør forbedres
- Anvendelsen af fællesbrugerprofiler på IRIS og MRLøn bør begrænses
- Det bør for XAL, IRIS, MRLøn og E-Skat sikres, at udviklere har overvåget eller begrænset adgang til produktionsmiljøet.

Svaghederne betyder, at alt for mange personer kan have adgang til vigtige systemer og data.

Vi har udarbejdet en detaljeret rapport med vores observationer og anbefalinger fra den foretagne gennemgang. Rapporten er gennemgået med ASA (Regnskab) 's daglige ledelse.

Selvstyret har outsourcet væsentlige områder af de generelle it-kontroller til inu:it. Selskabet har, for så vidt angår disse outsourcete områder, rekvireret en systemrevisionserklæring fra inu:it' eksterne systemrevision til verifikation af, at de outsourcete kontroller gennemføres betryggende.

Systemrevisionserklæringen fra inu:it dateret marts 2014 konkluderer, at de generelle it-kontroller, som inu:it varetager for Selvstyres servermiljø og netværk, i det væsentligste er tilfredsstillende

4.3.10 Anskaffelse og implementering af nyt ERP-system

Det overvejes at anskaffe og implementere et nyt ERP-system – eventuelt i samarbejde med kommunerne.

Implementeringen af et nyt finans- og ERP system medfører ofte en forøget risiko for fejl og mangler i bogføringen - og dermed den løbende rapportering og aflæggelsen af årsregnskabet.

Det er derfor af stor betydning, at der afsættes de fornødne ressourcer til implementeringsprocessen, herunder eksempelvis til etablering af nye snitflader til andre systemer, sikring af datahistorik - særligt ved ny kontoplan, re-design og beskrivelse af nye forretningsgange og interne kontroller, samt til uddannelse af brugerne af det nye system.

4.3.11 Materiale vedrørende årsafslutning

I forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet har vi modtaget specifikationer og afstemninger af en række regnskabsposter.

Vi har også i 2013 kunne se visse forbedringer på dette område, men der er fortsat behov for at øge fokus på vigtigheden af dette arbejde samt på at øge kvalitetssikringen heraf inden materialet overdrages til revisionen.

5. Revision af årsregnskabet

Revisionen af årsregnskabet er revisionen af, hvorvidt årsregnskabet giver et retvisende billede af den økonomiske udvikling i året samt status ved afslutningen af regnskabsåret – opgjort efter de gældende regnskabsprincipper.

5.1 Årsregnskab – formelle krav

Det modtagne årsregnskab indeholder følgende elementer:

- Læsevejledning
- Godkendelse
- Beretning
- Regnskabspåtegning
- Revisionspåtegning
- Anvendt regnskabspraksis
- Resultatopgørelse
- Status
- Resultat for de sidste 3 år
- Eventualforpligtelser
- Bilagshæfte – herunder noter til resultatopgørelse og status

Der er ingen formelle krav til opstillingen af årsregnskabet for Selvstyret. Af Regnskabshåndbogen fremgår dog ”Retningslinjer for udarbejdelse af regnskabsmæssige forklaringer”.

Henset til Selvstyret status som skattefinansieret, offentlig organisation – samt den store betydning for det grønlandske samfunds økonomi - kunne det efter vores opfattelse overvejes, at fastsætte krav til regnskabets opstilling, herunder hvilke regnskabslementer der skal indgå i regnskabet og hvordan de skal opstilles.

Det ville efter vores opfattelse lette læsningen og forståelsen af regnskabet, såfremt noterne til balancen indgik i hovedregnskabet i stedet for i bilagssamlingen.

5.2 Årsregnskab – Beretning

Vi har foretaget en gennemgang af Beretning for 2013 uden væsentlige kommentarer hertil.

5.3 Årsregnskab – Ledespåtegning

Vi har noteret os at regnskabet er forsynet med en ledespåtegning. Vi anbefaler at påtegningen fremadrettet udvides, således den i højere grad afspejler det forvaltningsmæssige ansvar – dvs. at påtegningen kommer til at omfatte en erklæring om at:

- Årsregnskabet giver et retvisende billede i overensstemmelse med gældende regnskabspraksis
- De transaktioner der indgår i årsregnskabet er sket i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis
- Forvaltningen af de politiske beslutninger er udøvet under skyldig økonomisk hensyntagen

5.4 Årsregnskab – anvendt regnskabspraksis

Selvstyret årsregnskab aflægges i al væsentlighed efter udgiftsbaserede regnskabsprincipper.

Det betyder at indtægter og udgifter som udgangspunkt henføres til det regnskabsår, hvor den ydelse der ligger til grund for en indtægt eller en udgift leveres (retserhvervelsesprincippet).

Grundprincippet afviges dog på enkelte områder som eksempelvis indtægter fra skatter og afgifter (indberettede skatter korrigeret for resultater af det ligningsmæssige arbejde) samt i forhold til betydelige krav, der ikke kan opgøres endeligt på statustidspunktet (hensættelser).

For så vidt angår de selvstændige virksomheder (brancheskolerne), så indgår disse både som aktivitetsbaserede tilskud (udgift) på en Finanslovskonto og som indtægter på andre Finanslovskonti. Både udgift og indtægt gives som Driftsbevillinger. Der foretages ikke eliminering heraf, hvorfor Selvstyrets samlede regnskab kommer til at vise større udgifter og indtægter end der reelt er tale om.

På en række Finanslovskonti (primært vedrørende brancheskolerne) er der overførselsadgang, hvilket administreres ved at over/underskud bogføres i skolernes regnskaber. Derved påvirkes Selvstyrets samlede regnskab med poster, der ikke reelt er udtryk for indtægter/udgifter i det pågældende regnskabsår.

Konsolideringsmæssigt er regnskabet opbygget således, at nettostyrede virksomheder kun indgår med bevillingsafregning og mellemregninger – på næsten samme måde som de Selvstyreejede selskaber.

Selvstyret viser to resultater i årsregnskabet:

- **DAU-resultatet** – der udgør summen af indtægter, driftsudgifter, anlægsudgifter og forskydninger i udlån. DAU-resultatet har til formål, at sikre en bevillingsmæssig ramme for både indtægter og udgifter og ind- og udbetalinger vedrørende udlån.
- **DA-resultatet** – der udgør DAU-resultatet korrigeret for (efter tilbageførsel af) forskydninger i udvalgte udlån. Det defineres fra lån til lån, hvorvidt det skal korrigeres i DAU-resultatet for at nå frem til DA-resultatet eller ej.

Vi anbefaler at såvel overførselsregler som konsolideringsprincipper og opgørelsen af de forskellige resultatbegreber beskrives bedre under anvendt regnskabspraksis, således en regnskabslæser har mulighed for at tage højde herfor, såfremt det måtte ønskes.

Vi har i øvrigt kontrolleret, hvorvidt årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med den beskrevne regnskabspraksis uden dette har givet anledning til bemærkninger.

5.5 Årsregnskab – DAU-poster

Selvstyrets økonomistyring tager sit afsæt i Finanslovsstrukturen, der primært er designet til bevillingsstyring i forhold til de enkelte opgaveområder.

Revisionsmæssigt tager vi imidlertid afsæt i de forskellige indtægter og udgifter på tværs af Selvstyrets enheder. Dette er primært begrundet i, at de administrative processer typisk følger de enkelte indtægts- og udgiftsarter, ind- og udbetalingsarter samt tilgodehavende- og gældsarter.

Det indgår naturligvis også i revisionen at undersøge, hvorvidt disse er placeret på de Finanslovskonti som de vedrører.

I det følgende er der alene foretaget en overordnet beskrivelse af revisionen for de enkelte områder. Der er således ikke specifikt redegjort for de revisionshandlinger, vi har foretaget under de enkelte områder.

5.5.1 Skatter og afgifter, 1.892 mio.kr.

Indtægter fra skatter og afgifter administreres af Skattestyrelsen.

Vi har påset at der er foretaget afstemning mellem økonomisystemet og E-skat, ligesom vi har indhentet og gennemgået Skattestyrelsens redegørelse for periodisering af skatter i overensstemmelse med Selvstyrets regnskabsprincipper herfor.

Indførelsen af digitale indberetninger fra arbejdsgiverne gennem de senere år har medført en hurtigere registrering af skatter, hvorved en stadig større del af skatteindtægterne indtægtsføres i det år, som skatterne faktisk vedrører.

Udviklingen kan illustreres således:

(1.000 kr.)	2009	2010	2011	2012	2013
Ultimo I (gammelt)	75.450	90.817	64.167	94.530	101.266
Ultimo II (nyt)	33.117	7.893	41.995	3.896	3.291
Ultimo III (nyt)	810	7.397	4.268	560	1.155
I alt	109.377	106.107	110.430	98.986	105.712

Ultimo I indregnes i gammelt år, mens ultimo II og III indregnes i nyt år. Oversigten viser at en stadig stigende andel af skatterne indregnes i det rigtige regnskabsår.

Det skal for god ordens skyld nævnes, at vores revision ikke omfatter selve skatteligningen.

På afgiftssiden har vi påset, at de afgifter, der opkræves med faste intervaller er indtægtsført i korrekt regnskabsår.

5.5.2 Overførsler fra Danmark og EU, 3.965 mio.kr.

Vi har påset at indtægtsførte overførsler fra Danmark og EU er afstemt til underliggende dokumentation i form af aftaler og anden korrespondance.

5.5.3 Andre indtægter, 569 mio.kr.

Andre indtægter omfatter en lang række forskelligartede indtægter – herunder indtægter fra Tips- og Lottomidler, lejeindtægter, kapitalafkast på udlejningsboliger, indtægter ved salg af pladser på institutioner, genvundne afskrivninger m.v.

Vi har ved besøg hos decentrale enheder påset, at der er etableret forretningsgange for håndteringen sådanne indtægter. Der er sjældent udarbejdet skriftlige beskrivelser af forretningsgangene og de interne kontroller i tilknytning hertil.

Selve regningsudskrivningen er i 2013 centraliseret hos ASA (Regnskab) for enheder, der anvender IRIS. Enhederne udarbejder et fakturagrundlag som danner grundlag for fakturaudskrivningen i ASA (Regnskab). Dette har givet en række udfordringer som der pt. arbejdes med at imødegå. I 2014 ændres proceduren således at enhederne selv udarbejder fakturaen, men det vil fortsat være ASA (Regnskab), der forestår bogføringen heraf.

I forbindelse med årsafslutningen har vi ved regnskabsanalyse kontrolleret at disse indtægter i al væsentlig er indtægtsført i overensstemmelse med Selvstyrets regnskabsprincipper.

5.5.4 Lønninger og pensioner, 1.610 mio.kr.

Vores revision har omfattet en vurdering og kontroltest af de tilrettelagte kontroller på lønområdet.

Vi har fra lønsystemet udvalgt et antal lønsager for månedslønnede og timelønnede inden for Selvstyrets forskellige forvaltningsområder. For de udvalgte personer har vi detaljeret gennemgået og sammenholdt de udbetalte lønninger, tillæg, diæter og reguleringer mv. med lønkontorets sagsakter og det modtagne kontrolmateriale i form af lønoverenskomster, lønoversigter og cirkulæreskrivelser angående konkrete afgørelser m.m.

Sagsrevisionen har vist et ganske stort antal sager med fejl og mangler. Manglerne vedrører primært manglende eller mangelfuldt grundlag for medarbejderens indplacering og tildeling af tillæg. Vi har derudover konstateret fejl i anvendelsen af tidsregistreringsskemaer og anvendelsen heraf. Endelig har vi konstateret at der i en del tilfælde er udbetalt løn til fratrådte medarbejdere.

Vi har herunder ved besøg i decentrale enheder testet enhedernes kontrol af bruttolønslister. Dette er en nøglekontrol i forhold til sikring mod, at der udbetales forkerte lønninger. Bruttolønslisterne gennemgås med forskellig grad af omhyggelighed og vi anbefaler, at vigtigheden af denne kontrol indskærpes overfor de enkelte enheder.

I forbindelse med årsafslutningen har vi påset, at der er foretaget afstemning mellem økonomisystem, lønsystem og indberetninger til Skattestyrelsen. Afstemningen heraf vanskeliggøres ved at der ikke er en entydig sammenhæng mellem konti i lønsystemet og økonomisystemet. Afstemningen for 2013 udviser således en uafklaret difference på ca. 3 mio.kr. Vi anbefaler at der tages initiativ til at skabe den fornødne sammenhæng mellem de to systemer.

5.5.5 Køb af varer og tjenesteydelser, 1.610 mio.kr.

Revisionen har omfattet en vurdering af de tilrettelagte kontroller vedrørende udgiftsdisponering og anvendelse af betalingssystemer.

Forretningsgange og interne kontroller er afhængige af, hvorvidt de enkelte enheder anvender E-faktureringsystemet IRIS eller ej.

Vi har foretaget test af Selvstyrets interne kontrol vedrørende attestation og anvisning og har herudover, via udtræk fra databasen, foretaget en analyse af de rettigheder, der er tildelt de enkelte medarbejdere. Derudover har vi ved vores besøg i enheder kontrolleret, at der foretages løbende bevillingskontrol.

Der ses fortsat to processer på området; ét forløb i enheder, der anvender IRIS og et andet forløb i enheder, der ikke anvender IRIS.

Hvis enheden anvender IRIS, så modtages fakturaen i ASA (Regnskab), hvor den scannes den ind i IRIS. Herefter sendes regningen til godkendelse hos den godkendelsesberettigede leder. I lighed med tidligere har der været problemer med rettidig håndtering af leverandørfakturaer. Der er således både eksempler på fakturaer, der er indscannet og godkendt efter rettidig betalingsdato.

Der har været perioder i løbet af året, hvor der har henstået et ganske betydeligt antal fakturaer til godkendelse, hvilket øger risikoen for at regninger betales for sent – og for at den løbende budgetkontrol bliver upræcis.

I 2014 forventes de resterende enheder at overgå til IRIS, hvorfor det er endnu vigtigere at holde fokus på et rettidigt gennemløb.

I forbindelse med årsafslutningen har vi kontrolleret, at udgifter er henført til det regnskabsår de vedrører.

Det er herved konstateret, at der er enkelte eksempler på udgifter, der ikke er korrekt periodiseret. Omfanget heraf påvirker dog ikke regnskabet samlede retvisende billede.

5.5.6 Overførsler mellem årene, 2 mio.kr.

På en række Finanslovskonti kan enhederne overføre ikke forbrugte midler til senere år ved at udgiftsføre de ikke forbrugte midler. Ikke forbrugte midler fra tidligere år indtægtsføres tilsvarende i regnskabet for året efter. Resultatet for det enkelte år påvirkes derfor kun af nettoændringen i overførte midler.

Dette er en undtagelse fra Selvstyrets generelle regnskabsprincip, hvor udgifter indregnes i regnskabet, når levering har fundet sted.

Ændringen i opsavede midler har påvirket årets resultat med en indtægt på 2 mio.kr.

5.5.7 Tilskud til kommuner, virksomheder, institutioner samt foreninger m.v., 1.706 mio.kr.

Vi har påset at betalinger til de Selvstyre-ejede selskaber og nettostyrede virksomheder er afstemt til regnskaberne for disse virksomheder.

I forhold til tilskud vedrørende refusion af kommunernes udgifter til sociale tilbud er det påset, at der årligt indhentes revisionspåregnede opgørelser (Selvstyrebalance) fra hver af de fire kommuner.

Det bemærkes at en række organisationer (selvejende, private og foreninger) modtager tilskud uden der er krav om en afrapportering om tilskuddets anvendelse. Det bør overvejes, hvorvidt der kunne stilles krav herom, således Selvstyret i højere grad får dokumentation for, at tilskuddet er anvendt til det angivne formål.

5.5.8 Bloktilskud til kommuner, 1.193 mio.kr.

Vi har påset at disse tilskud er afstemt til underliggende opgørelser og dokumentation.

5.5.9 Afskrivninger på fordringer, 65 mio.kr.

Vi har påset, at der er etableret forretningsgange, der understøtter at der foretages afskrivninger af uerholdelige fordringer i overensstemmelse med Selvstyrets principper herfor.

5.5.10 Anlægsudgifter, 190 mio.kr.

Der er i året udgiftsført anlægsbevillinger for i alt ca. 243 mio.kr., der er overført til Anlægs- og Renoveringsfonden. En række projekter er afsluttet i året, hvorved der er konstateret mindreforbrug på ca. 73 mio.kr. og merforbrug på ca. 20 mio.kr.

Netto er årets resultat således påvirket med 190 mio.kr.

5.5.11 Renteindtægter og udbytter, 401 mio.kr. - og renteudgifter, 20 mio.kr.

Vi har påset, at renteindtægter og udbytter vedrørende selskaber ejet af Selvstyret er afstemt til årsregnskaberne for disse.

For så vidt angår bankrenter har vi påset, at disse er afstemt til oplysninger fra Selvstyrets pengeinstitutter.

5.5.12 Ændringer i ejerandele og udlån, netto 332 mio.kr.

DAU resultatet defineres som forskellen mellem Selvstyrets indtægter, driftsudgifter, anlægsudgifter og (netto-)udlån. Det betyder at årets bevægelser i ejerandele samt udlånsporteføljer indgår i DAU resultatet og dermed Selvstyrets bevillingsstyrede områder.

Ved revisionen har vi konstateret enkelte konti, der burde have indgået i disse ændringer samt enkelte konti, der ikke burde have indgået i ændringerne i låneporteføljerne. Netto har dette påvirket DAU resultatet med godt 2 mio.kr. (DAU resultatet burde have udvist et overskud på 73 mio.kr.). Forholdet påvirker i stedet balancekontoen positivt med et tilsvarende beløb.

5.6 Årsregnskab – balancens poster

5.6.1 Bank- og kassebeholdninger, 830 mio.kr.

Der foretages løbende afstemning af de centrale bankbeholdninger (konti med mange transaktioner og store indeståender).

I lighed med tidligere år har vi dog konstateret, at flere bankkonti, primært fra de enheder, som fortsat selv har ansvaret herfor, ikke har været afstemt i hele året og for enkelte bankkonti i længere tid tilbage.

Det er observeret, at Intern Revision løbende sender rykkere til de enkelte enheder, såfremt der ikke månedligt fremsendes bankafstemninger. Det kan konstateres, at disse skriftlige rykkere ikke altid har den ønskede virkning.

Der er i forbindelse med revisionen konstateret negative og/eller store kassebeholdninger enkelte steder, hvilket er en indikation på, at der ikke løbende foretages afstemning af beholdningen samt at Intern Revision, som den kontrollerende enhed, ikke forholder sig kritisk til de modtagne afstemninger.

Løbende afstemning af likvide poster er et central element i den interne kontrol, hvorfor vi anbefaler, at der fremadrettet iværksættes tiltag til at løbende at foretage en kritisk gennemgang af såvel bankafstemninger som kasseopgørelser.

I forbindelse med årsafslutningen har vi indhentet engagementsoversigter fra Selvstyrets pengeinstitutter. Herved har vi konstateret, at der fremgår bankkonti af disse oversigter, der ikke er registreret i Selvstyrets regnskaber. Der er ikke tale om konti med mange bevægelser og/eller store indeståender, men sådanne konti bør som udgangspunkt ikke forekomme.

5.6.2 Obligationer, 309 mio.kr.

Selvstyret har valgt at anbringe midlertidig overskuds-likviditet i obligationer. Dette sker via en forvaltningsaftale med Sparinvest om forvaltning af obligationsbeholdningen.

Vi har påset at obligationsbeholdningen er værdiansat i overensstemmelse med Selvstyrets regnskabsprincipper.

Ifølge opgørelsen fra Sparinvest udgør obligationsbeholdningen ultimo 2013 323 mio.kr. opgjort til kursværdi inklusive vedhængende renter.

5.6.3 Mellemværende med virksomheder, 83 mio.kr.

Vi har påset, at disse er afstemt til opgørelser fra de enkelte virksomheder.

5.6.4 Udlån til virksomheder, 2.390 mio.kr.

Vi har påset at disse er specificeret og at de enkelte udlån er afstemt til opgørelser fra de enkelte virksomheder.

5.6.5 Boligstøtteudlån, 702 mio.kr.

Boligstøttelån administreres via økonomisystemets lånemodul.

Vi har påset at låneporteføljerne er opgjort og værdiansat i overensstemmelse med Selvstyrets regnskabsprincipper. Derudover har vi udtaget en stikprøve, hvor vi har indhentet og gennemgået den underliggende lånedokumentation.

Selvstyret kan i henhold til bemærkningerne til Finanslovskonto 89.72.12 yde rente- og afdragsfrie lån til – primært - Illuut A/S. Det afgøres imidlertid først ved den endelige udstedelse af gælds brevet, hvorvidt lånene lever op til kravene for rente- og afdragsfrie lån.

I henhold til Selvstyrets regnskabsprincipper skal sådanne lån værdiansættes til 0 kr. Der foretages ikke i tilstrækkelig grad opfølgning på, hvorvidt lånene er rente- og afdragsfrie eller ej i løbet af året, hvorfor der foretages ganske store værdireguleringer afledt af gennemgangen af låneporteføljen i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet.

Ultimo året er der således foretaget en værdiregulering vedrørende rente- og afdragsfrie lån på i alt 591 mio.kr. – heraf vedrører de 352 mio.kr. lån fra 2012, der burde have været nedskrevet i forbindelse med regnskabsaflæggelsen for 2012. Dette blev dog først konstateret efter udarbejdelsen af årsregnskabet for 2012.

Værdireguleringen påfører Selvstyret et regnskabsteknisk tab på 591 mio.kr., der er bogført direkte på balancekontoen. Selv udbetalingen af lånet har påvirket DAU-resultatet, men den efterfølgende værdiregulering påvirker ikke Selvstyrets DAU-resultat i året.

Selvstyret har herefter ydet BSU lån for i alt ca. 2 mia.kr., hvoraf de ca. 1,3 mia.kr. er nedskrevet og værdiansat til 0 kr.

Der er således tale om meget store beløb, der reguleres i forbindelse med regnskabsafslutningen, med den risiko for markante fejl på regnskabets balanceside, som dette medfører.

Vi anbefaler at der følges tættere op herpå i løbet af året, således de store reguleringer i forbindelse med regnskabsaflæggelsen undgås fremadrettet.

5.6.6 Øvrige udlån, 200 mio.kr.

Erhvervsstøtteudlån administreres via økonomisystemets lånemodul, mens uddannelseslån administreres via aftale med Grønlandsbanken A/S.

Vi har påset at låneporteføljerne er opgjort og værdiansat i overensstemmelse med Selvstyrets regnskabsprincipper.

Kommunelån vedrører lån til Kommune Kujalleq på i alt 33 mio.kr. Andre udlån vedrører rentebærende, men afdragsfrie og uopsigelige lån til højskoler, herunder primært Knud Rasmussen Højskolia.

5.6.7 Andre tilgodehavender, 763 mio.kr.

Andre tilgodehavender sammensætter sig således:

	<u>mio.kr.</u>
Debitorer – skatter og andre tilgodehavender	1.389,2
Heraf vedrørende inddrivelse for andre enheder	<u>-765,7</u>
Tilgodehavender fra skatter og salg af ydelser	623,5
Skatter	66,8
Pengeforsyning	45,0
Intern mellemregning	22,9
Lønmellemregning eksterne enheder	3,4
Deposita	1,2
Tilgodehavende rejseudlæg	-0,5
Andet	<u>0,3</u>
I alt	<u>762,6</u>

Ultimo 2012 er der foretaget en systemmæssig centralisering af regningsudskrivning og registrering af tilgodehavender – med undtagelse af skattetilgodehavender, der administreres af Skattestyrelsen.

Ifølge de interne retningslinjer og forretningsgange i Selvstyret skal alle tilgodehavender, der er ældre end 6 måneder afskrives og overføres til inkassomyndigheden ved Skattestyrelsen, hvorefter eventuelle indbetalinger tilgår inkassoafdelingen i henhold til regnskabshåndbogens retningslinjer herom.

Tilgodehavender fra pålignede skatter og salg af varer og tjenester

Vi har påset at der foreligger aldersopdelte saldolister af tilgodehavender på enkeltskyldnere - og at tilgodehavenderne er behandlet i overensstemmelse med Selvstyrets regnskabsprincipper.

Vi har i løbet af året gennemgået forretningsgangene omkring inddrivelse af tilgodehavender. Der henvises i øvrigt til særskilt afsnit om Inddrivelsesafdelingen.

Skatter

Beløbet er udtryk for en tidsmæssig forskydning mellem modtagne skatterede gørelser og fordelte skatter.

Pengeforsyning

Pengeforsyningskredit til Pilersuisoq. Af afsnittet om Eventualforpligtelser i årsregnskabet fremgår det at beløbet er indregnet under Øvrige udlån. Dette er ikke korrekt, idet tilgodehavendet – som det fremgår af ovenstående – er indregnet under posten Andre tilgodehavender.

Intern mellemregning

Vedrører interne posteringsmeddelelser og burde derfor gå i 0. En saldo kan således være udtryk for manglende driftsførsel af udgifter. Saldoen ultimo året vedrører dog primært anlægsudgifter – og løbet burde derfor have været fratrukket som forbrug i Anlægs- og renoveringsfonden.

Der er således ingen driftsvirkning forbundet hermed.

5.6.8 Aktier

Aktier omfatter Selvstyrets ejerandele i de helt eller delvist Selvstyreejede selskaber. Ansvar for forvaltningen af Selvstyrets ejerandele påhviler Bestyrelsessekretariatet under Formandens Departement.

Det er påset, at ejerandelene er værdiansat i overensstemmelse med Selvstyrets regnskabsprincipper.

Bestyrelsessekretariatet udarbejder årligt en redegørelse til Inatsisartut om Selvstyrets aktieselskaber.

5.6.9 Mellemværender med virksomheder, 20 mio.kr.

Vi har påset at disse er afstemt til opgørelser fra de enkelte virksomheder.

5.6.10 Kortfristet gæld, 1.058 mio.kr.

Kortfristet gæld sammensætter sig således:

	<u>mio.kr.</u>
Kreditorer – gæld vedrører levering af varer og tjenesteydelser	338,8
Periodisering af indtægter	356,3
Periodisering af udgifter og indtægter	191,5
Overførte mindreforbrug	123,1
Mellemregning mellem E-skat og økonomisystem	-115,7
Skyldige lønrelaterede poster	91,6
Nettooverskud, Råstoffer	29,2
Uforbrugte midler vedrørende fiskerifinansieringspulje	18,8
Kommunemellemregninger	18,6
Garantitilbageholdelser vedrørende anlæg	8,4
Netto vedrørende eksternt betalte projekter	<u>1,9</u>
I alt	<u>1.058,7</u>

Som det fremgår af ovenstående, så sammensætter regnskabsposten sig af såvel tilgodehavender som gæld. Dette gælder også indenfor de poster, som ligeledes sammensætter sig af tilgodehavender og gæld.

Det ville give et mere retvisende billede af Selvstyrets reelle tilgodehavender og forpligtelser at vise disse efter et bruttoprincip – altså tilgodehavender og gældsposter for sig.

Kreditorer

Efter en omlægning af kreditormodulet i 2012 foretages der nu – i overvejende grad - afstemning af kreditorer til kontoudtog fra kreditorerne.

Ved revisionen i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet har vi konstateret enkelte åbentstående poster, hvor en regning fremgår af leverandørens kontoudtog pr. 31. december, men hvor regningen endnu ikke ses bogført i Selvstyrets regnskab.

Det kan være en indikation af, at udgifterne ikke er korrekt periodiseret – og at der dermed mangler udgifter i det aflagte årsregnskab. Det er dog ikke vores vurdering, at dette påvirker det samlede årsregnskabs retvisende billede.

Vi anbefaler at arbejdet med afstemning af kreditorer – og afklaring af eventuelle åbentstående medlemværender – skærpes yderligere fremad rettet.

Periodisering af indtægter og udgifter

Selvstyrets regnskabsprincip er som tidligere nævnt, at indtægter og udgifter henføres til det år, hvor retten hertil optjenes – og ikke det år, hvor betaling finder sted.

Periodisering af indtægter og udgifter er således udtryk for indtægter og udgifter, hvor retten til indtægten eller udgiften optjenes i det ene regnskabsår, men betalingen sker i det andet regnskabsår.

Periodiseringen har direkte indflydelse på bevillingsregnskabet, idet en forkert periodisering kan give et forkert billede af, hvorvidt bevillingerne er overholdt eller ikke.

Vi har stikprøvevis indhentet specifikationer heraf og påset, at indtægter og udgifter indgår i det rigtige regnskabsår.

Overførte mindreforbrug

De opsparede midler udgør ca. 118 mio.kr., hvor knap 50 mio.kr. vedrører konto 64.10.25 Aluminiumsprojektet.

Mellemregning mellem E-skat og økonomisystemet

Mellemregningen mellem E-skat og økonomisystemet er grundlæggende udtryk for et mellemværende (i dette tilfælde et tilgodehavende) hos borgerne vedrørende ikke afsluttede ligningssager.

Der er p.t. ikke en tidsmæssig sammenhæng mellem registrering af disse tilgodehavender i de to systemer, hvorfor disse fremstår som en mellemregning mellem de to systemer. Ifølge det oplyste arbejdes der på i 2014, at få ændret dette, således der skabes tidsmæssig overensstemmelse mellem registreringerne i de to systemer.

Skyldige lønrelaterede poster

Vedrører primært afregninger af A-skatter og skyldige feriepenge. Vi har påset at der er foretaget afstemning og specifikationer heraf. Vi har derved konstateret, at der er et faldende antal ældre poster, der henstår til afklaring.

Vi har ikke modtaget opgørelsen af skyldige feriepenge og har fået oplyst, at der p.t. ikke kan udarbejdes lister specificeret på enkeltpersoner.

5.6.11 Langfristet gæld, 600 mio.kr.

Der er tale om to lån på henholdsvis 33,5 mio. Euro og 350 mio. D.kr.. Begge lån er afdragsfrie frem til juli måned 2015, hvorefter de afvikles over henholdsvis 10 og 7 år. Lånet i Euro er optaget med en variabel rente, mens lånet i D.kr. er optaget med en fast rente.

5.6.12 Anlægsfond, 620 mio.kr.

Vi har modtaget og gennemgået afstemning mellem bogført beløb i økonomisystemet og projektoversigt (regnearksmodel) og timesags-system. Afstemningen udviser fortsat en difference, som er ved at blive afklaret. Differencerne opstår som følge af, at der posteres direkte i finanssystemet uden om time-sagsmodulet.

Der er således ingen indikationer af at regnskabstallene er væsentligt forkerte, idet differencen synes at være begrundet i – især – et større anlægsprojekt, der ikke fremgår af projektoversigten, idet der er tale om et lån, der ifølge aftale holdes uden for projektoversigten (regnearksmodellen).

Som det fremgår af afsnittet om ”Andre tilgodehavender” mangler der formentlig registrering af et forbrug i 2013 på ca. 22 mio.kr., idet disse henstår som en difference på de interne mellemregninger.

Der har i 2013 været fokus på at få indhentet anlægsregnskaber på afsluttede projekter. Dette oprydningarbejde har medført, at der er lukket mange projekter som samlet har medført en nettoindtægt på ca. 53 mio.kr., som påvirker DAU-resultatet. Der er tale om en engangsindtægt, som er opstået ved manglende udnyttelse af tildelte midler.

Departementet for Boliger udarbejder en årlig beretning om Anlægs- og Renoveringsfondens aktiviteter og status på de enkelte projekter.

5.6.13 Balancekonto, 5.756 mio.kr.

Balancekontoen er i det udgiftsbaserede regnskab udtryk for de akkumulerede overførte midler fra tidligere år opgjort efter Selvstyrets regnskabsprincipper.

Balancekontoen må således ikke forveksles med en formueopgørelse – blandt andet fordi en række værdier og forpligtelser ikke fremgår af regnskabet. Det gælder eksempelvis værdien af bygninger, skibe, biler og andre aktiver, der bidrager til serviceproduktionen i en flerårig periode. Det gælder også eksempelvis værdien af forpligtelser til tjenestemandspensioner, andre medarbejderpensionsordninger og andre forpligtelser, der er udløst af den hidtidige serviceproduktion, men som først aktualiseres af begivenheder flere år ude i fremtiden.

Som det fremgår af foranstående påvirkes Balancekontoen af årets resultat samt værdireguleringer af lån, der udstedes eller konverteres til rente og afdragsfrie lån m.v.

5.7 Årsregnskab – eventualrettigheder og forpligtelser

I regnskabet side 20 er Selvstyrets eventualforpligtelser oplistet. Der findes ifølge vores oplysninger ikke en central registrering af sådanne forpligtelser, ligesom der ikke foretages kvalitetssikring af oplysningerne.

Efter vores opfattelse ville det ligeledes være relevant også at opliste eventualrettigheder. Det gælder eksempelvis oplysninger om rente- og afdragsfrie lån, der i regnskabet er værdiansat til 0 kr., men som under bestemte forudsætninger fortsat vil kunne medføre en indtægt for Selvstyret.

6. Kommentarer fra revisionen af enheder

Som nævnt indledningsvis så besøger vi som et led i revisionen følgende enheder med driftsbevillinger:

- Inatsisartuts Formandskab
- Ombudsmanden
- departementer
- centrale, tværgående enheder som ASA (Regnskab), ASA (Løn) og Skattestyrelsen
- selvstændige offentlige institutioner med egen driftsbestyrelse (brancheskolerne)
- styrelsen for Sundhed og Forebyggelse
- øvrige enheder besøges efter en rotationsplan, der koordineres med Intern Revision.

Der udarbejdes en revisionsrapport efter hvert besøg.

Vores revisionsbesøg i 2013 har ikke givet anledning til væsentlig kommentarer udover det oven for anførte.

7. Juridisk-kritisk revision

Juridisk-kritisk revision er revisionen af, hvorvidt administrationen har overholdt gældende love og regler – primært af administrativ karakter.

En del af den juridisk-kritiske revision udføres integreret med revisionen af årsregnskabet jævnfør ovenstående. Dette gælder eksempelvis overholdelse af overenskomster og medarbejderbeskatning, der revideres som et led i revisionen af lønninger og indberetninger af frie goder.

Nedenstående omfatter således alene de områder, hvor vi udfører målrettede revisionshandlinger for at teste administrationens regeloverholdelse.

7.1 Bevillingskontrol

Det fremgår af Lov om Grønlands Hjemmestyres budget, at ingen udgift må afholdes og ingen indtægt må oppebæres uden forudgående bevilling. Bevillingsmæssigt sondres mellem driftsbevillinger, lov-bundne bevillinger, tilskudsbevillinger, anlægsbevillinger og indtægtsbevillinger. Med mindre andet fremgår eksplicit, så gives bevillingerne som nettobevillinger – dvs. at merindtægter ikke automatisk må anvendes til merudgifter.

Ifølge Regnskabshåndbogen sektion 7.3. skal der afgives regnskabsmæssige forklaringer, når det totale forbrug afviger med mere end 2 pct. eller 200.000 kr. i forhold til den givne bevilling.

Departementet skal oplyse, hvilke forhold der kan begrunde afvigelserne set i forhold til de gennemførte aktiviteter – og hvorfor der i givet fald ikke har kunnet skaffes bevillingsmæssig hjemmel for afvigelsen.

Bevillingsoverholdelsen kan opgøres således:

Bevillingstype	Antal bevillingskonti	Antal konti med bevillingsoverskridelser
Driftsbevilling *1	127	30
Lovbundne bevillinger	15	3
Tilskudsbevillinger	78	9
Anlægsbevillinger *2	23	0
Indtægtsbevillinger *3	40	22

*1 På enkelte finanslovskonti kan et mer- eller mindreforbrug driftsføres og overføres til senere år. Dette er især tilfældet på brancheskolerne.

*2 Bevillingsbeløbet driftsføres i bevillingsåret, hvorfor der som udgangspunkt ikke kan forekomme bevillingsafvigelser i forhold til anlægsbevillingerne. Bevillingskontrollen foregår således reelt indenfor rammerne af Anlægs- og renoveringsfonden. I tilknytning til de projekter, der er afsluttet i året er der konstateret merforbrug for 20 mio.kr. og mindreforbrug på andre projekter på ca. 73 mio.kr.

*3 I forhold til indtægtsbevillinger er en bevillingsoverskridelse udtryk for en merindtægt

Vi har gennemgået afvigelsesforklaringerne, der varierer en del i grundighed og beskrivelsen af årsagerne til afvigelsen. Ingen af afvigelsesforklaringerne indeholder umiddelbart begrundelser for, hvorfor der ikke har kunnet skaffes bevillingsmæssig hjemmel for afvigelsen.

Vi anbefaler at reglerne for udarbejdelse af afvigelsesforklaringer indskræpes fremadrettet.

7.2 Ejendomsfortegnelse

Vi har påset at der føres en fortegnelse over Selvstyrets ejendomme.

7.3 Inventarfortegnelser

Selvstyret har meget store værdier, der ikke fremgår af årsregnskabet, men som man af forvaltningsmæssige hensyn foretager registrering af.

Det fremgår således af regnskabshåndbogen, at de enkelte enheder skal have en inventarfortegnelse. Det er tilladt at føre inventarfortegnelsen i form af billede dokumentation.

Der bruges ganske store ressourcer på dette – ikke mindst i driftsenhederne (skoler, døgninstitutioner og hospitalsvæsen). Samtidig kan det være vanskeligt at kontrollere den fortsatte tilstedeværelse af aktiver, da denne type aktiver ofte flyttes rundt mellem forskellige lokaler.

Det er vores opfattelse, at administrationen heraf kunne effektiviseres meget ved at gøre registreringen mere fokuseret på større aktiver (eksempelvis kun enkeltaktiver med en anskaffelsessum på over 50 eller 100.000 kr.) – og aktiver af privatanvendelig karakter (eksempelvis tv, foto og it-udstyr).

Vi anbefaler, at de nuværende regelsæt evalueres og eventuelt justeres.

7.4 Kunst til udsmykning

Selvstyret har en række kunstværker, som Selvstyret enten selv har anskaffet eller modtaget som gave.

Disse indgår i inventarfortegnelserne for de enkelte enheder.

Det kunne overvejes at etablere et samlet, centralt register over værker med en anskaffelsessum over et nærmere fastsat beløb. Dette ville give et bedre overblik, hvor store værdier disse værker repræsenterer.

8. Forvaltningsrevision

Forvaltningsrevision omfatter undersøgelser af, hvorvidt de politiske beslutninger er udført sparsommeligt, produktivt og effektivt.

8.1 Dyberegående forvaltningsrevision

Der har ikke været aftaler omkring dyberegående forvaltningsrevisionsanalyser i året.

9. Øvrige oplysninger

9.1 Ledelsens regnskabserklæring

Som led i revisionen af vanskeligt reviderbare områder har ledelsen afgivet en regnskabserklæring over for os for regnskabsåret.

9.2 Oversigt over fundne ikke korrigerede forhold

Nedenfor ses en oversigt over konstaterede fejl og usikkerheder i forhold til det af Selvstyret aflagte regnskab. Disse fejl er ikke rettet i det endeligt aflagt årsregnskab.

	Resultat- opgørelse <u>mio.kr.</u>	Aktiver <u>mio.kr.</u>	Gæld <u>mio.kr.</u>	Egen- kapital <u>mio.kr.</u>
Ikke-korrigerede fejl				
Manglende indregning af konti i forskydninger i udlån	<u>3</u>	<u>3</u>	<u>0</u>	<u>3</u>
Ikke-korrigerede fejl i alt	<u>3</u>	<u>3</u>	<u>0</u>	<u>3</u>
Korrigeret aflagt årsregnskab jf. ovenfor	<u>71</u>	<u>8.057</u>	<u>2.298</u>	<u>5.755</u>
Årsregnskab korrigeret for ikke-korrigerede fejl	<u>74</u>	<u>8.060</u>	<u>2.298</u>	<u>5.758</u>

9.3 Andre opgaver

Siden afgivelsen af vores revisionsprotokol for 2012 vedrørende årsregnskabet har vi udført efterfølgende opgaver for Selvstyret.

9.3.1 Rådgivnings- og assistanceopgaver

- Rådgivning om diverse regnskabsmæssige spørgsmål
- Rådgivning i tilknytning til etablering af Sikuki Nuuk Harbour A/S

Revisorloven stiller skærpede krav til revisors uafhængighed, når der afgives erklæringer for organisationer med særlig offentlig interesse.

Inden vi accepterer rådgivnings- og assistanceopgaver, har vi i hvert enkelt tilfælde vurderet, om den stillede opgave kan vække tvivl om vores uafhængighed.

9.3.2 Øvrige opgaver

- Udarbejdet specifikke revisionserklæringer og -påtegninger mv., jf. bilag 2.

10. Revisionens formål, udførelse og omfang samt ansvarsfordeling

Som følge af udskiftninger i Revisionsudvalget har vi valgt at medtage vores redegørelse for revisionens formål, udførelse og omfang samt ansvarsfordeling i bilag 3.

11. Erklæring

I henhold til lovgivningen skal vi erklære, at vi opfylder de habilitetsbetingelser, der er indeholdt i lovgivningen, og at vi under revisionen har modtaget alle de oplysninger, vi har anmodet om.

Nuuk, den 9. maj 2014

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Peter A. Wistoft
statsautoriseret revisor

Bo Colbe
statsautoriseret revisor

Bilag 1 – Regnskabsoversigter

	<u>mio.kr.</u>
DAU-resultat	
Skatter og afgifter	(1.892)
Overførsler fra Danmark og EU	(3.964)
Andre indtægter	<u>(551)</u>
Indtægter i alt	<u>(6.407)</u>
Lønninger	1.610
Køb af varer og tjenester	1.641
Overførsler mellem årene	(2)
Tilskud til kommuner, virksomheder, institutioner samt foreninger	1.707
Bløktilskud til kommuner	1.193
Afskrivninger af tab	<u>47</u>
Driftsudgifter i alt	<u>6.196</u>
Anlægsudgifter (driftsførte anlægsbevillinger)	190
Renteindtægter	(402)
Renteudgifter	<u>20</u>
Årets resultat	<u>(403)</u>
Forskydning i udlån til virksomheder	(101)
Forskydning i Boligstøttelån	409
Forskydning i øvrige udlån	(8)
Forskydning i aktier	30
Andre forskydninger posteret på balancekontoen	<u>2</u>
DAU resultat	<u>(71)</u>
Anlægsudlån	150
Byggemodningslån	20
Afdrag Nukissiorfiit	(127)
Afdrag Royal Greenland	<u>(50)</u>
DA resultat	<u>(78)</u>

Oversigten viser DAU-resultat opdelt på indtægts- og udgiftstyper samt de forskydninger i udlån, der indgår i DAU-resultatet. Oversigten giver naturligvis samme DAU-resultat som vist i årsregnskabet.

Driftsresultatet opgjort som forskellen mellem indtægter, driftsudgifter og anlægsudgifter viser et overskud på 403 mio.kr. Dette korrigeres herefter for forskydningen i udlån på netto 332 mio.kr. (udgift). Sammen med driftsresultatet udgør dette årets DAU-resultat (det samlede bevillingsstyrede resultat) på 71 mio.kr.

DAU-resultatet korrigeres herefter for forskydningen i udvalgte lånetyper ved tilbageførsel af disse. Resultatet herefter benævnes DA-resultatet og udgør for 2013 et overskud på 78 mio.kr.

Likviditetsopgørelse

	<u>mio.kr.</u>
Driftsresultat	403
Tilbageførsel af udgiftsførte anlægsbevillinger	190
Forskydning i mellemværende med virksomheder	127
Forskydning i kortfristede tilgodehavender	36
Forskydning i mellemværende med virksomheder	20
Forskydning i kortfristet gæld	<u>6</u>
Likviditet fra driften	<u>782</u>
Driftsførte anlægsbevillinger i året	(190)
Forskydning i anlægsskiftet	(199)
Tilgang i langfristede udlån (bevillingsstyret – indgår i DAU-resultat)	301
Værdiregulering af udlån	(588)
Tilgang af ejerandele (bevillingsstyret – indgår i DAU-resultat)	<u>(30)</u>
Likviditet fra investeringer	<u>(706)</u>
Likviditet fra finansiering	<u>0</u>
Årets likviditetsvirkning	76
Likvide midler primo	<u>1.063</u>
Likvide midler ultimo	<u>1.139</u>

Likviditetsopgørelsen viser hvordan forskellen mellem Selvstyrets faktiske likviditet primo og ultimo fremkommer.

Der tages afsæt i Selvstyrets resultat opgjort som forskellen mellem indtægter, driftsudgifter og anlægsgudgifter. Dette resultat har tilført Selvstyret 403 mio.kr. i året.

Dette reguleres for forskydninger i kortfristede tilgodehavender og gæld, hvilket indebærer at driften i alt har tilført Selvstyret 782 mio. i likvide beholdninger.

Disse er imidlertid anvendt til nettoudlån, således den samlede likvidbeholdning kun ændres med netto 76 mio.kr. som beholdningen af likvider er forøget med i året.

Balance

	Primo mio.kr.	Ultimo mio.kr.
Bank og kassebeholdninger	590	830
Obligationer	473	309
Mellemværende med virksomheder	210	83
Udlån til virksomhederne	2.289	2.390
Boligstøtteudlån	1.112	702
Øvrige udlån	192	200
Andre tilgodehavender	799	763
Aktier	<u>2.747</u>	<u>2.777</u>
Aktiver i alt	<u>8.412</u>	<u>8.054</u>
Mellemværende med virksomhed	0	20
Kortfristet gæld	1.053	1.059
Langfristet gæld	600	600
Anlægs- og renoveringsfonden	819	620
Balancekonto	<u>5.940</u>	<u>5.755</u>
Passiver i alt	<u>8.412</u>	<u>8.054</u>

mio.kr.**Afstemning af balancekonto**

Balancekonto primo	(5.940)
Korrektion af værdi af afdragsfrie lån	591
Modpost for andre forskydninger	(3)
Drifts- og anlægsresultat før lån og ejerandele	<u>(403)</u>
Balancekonto ultimo	<u>(5.755)</u>

Den finansielle status – eller Balancekontoen - viser Selvstyrets aktiver, gæld og egenkapital opgjort pr. 31.12.2013 efter Selvstyrets regnskabsprincipper. Egenkapitalen er ikke udtryk for Selvstyrets formue, da væsentlige værdier som ejendomme og forpligtelser som tjenestemandspensioner ikke indregnes efter de nuværende regnskabsprincipper.

Egenkapitalen er forøget med resultatet opgjort som forskellen mellem indtægter, driftsudgifter og anlægsudgifter svarende til 403 mio.kr. Til gengæld er der foretaget en værdiregulering af udlån, der er overgået fra rentebelagte lån til rente- og afdragsfri lån. Dette har påvirket egenkapitalen negativt med 591 mio.kr., således egenkapitalen 31.12.2013 udgør 5.755 mio.kr.

Bilag 2 - Oversigt over de i årets løb afgivne revisionserklæringer og -påtegninger mv.

Vi har i årets løb til nedennævnte afgivet følgende erklæringer og attestationer mv. angående regnskabs- og refusionsmæssige forhold i Selvstyret:

Særlige erklæringer

Departementet for Erhverv, Råstoffer og Arbejdsmarked

- Projektregnskab – Bygdeprojekt Nuiki

Naturinstituttet

- Projektregnskab – Nuuk Basis Logistik 2013
- Projektregnskab – CAFF 2010-2012 – ABA og Arctic Tern
- Projektregnskab – Ilisimasavut
- Projektregnskab – Tælling af isbjørne i Grønland
- Projektregnskab – Marsvineundersøgelser

Revisionen af disse projektregnskaber har givet anledning til følgende kommentarer:

Egenfinansiering

I bogføringen for de enkelte projekter er kun de lønninger og andre omkostninger, der dækkes af tilskud. Øvrige lønninger som indgår i den egenfinansierede del af projektet er således ikke bogført/ opdelt på projekter.

I henhold til Revisionsinstruks for tilskud ydet af Miljøstyrelsen skal revisor efterprøve om tilskudsmodtager har leveret egenfinansiering i overensstemmelse med tilsagnsbrevet. Da Pinngortitaleriffik/Grønlands Naturinstitut ikke fører timeregistrering fordelt på projekter, er det ikke muligt at kontrollere, hvorvidt egenfinansieringen på det enkelte projekt er i overensstemmelse med tilsagnsbrevet.

Vi anbefaler, at der etableres en fuldstændig bogføring af det enkelte projekt, hvilket indebærer tidsregistrering fordelt på projekter.

I hovedparten af projekterne består egenfinansieringen – som ikke er lønomkostninger – i, at Pinngortitaleriffik/Grønlands Naturinstitut stiller deres kapacitetsapparat til rådighed for projekterne. Det kan være laboratoriefaciliteter, forskningsudstyr, feltcamps mv. Der er således ikke tale om afholdelse af eksterne omkostninger, men i enkelte ansøgninger er det anført, at der er tale om driftstilskud.

Vi anbefaler, at det fremadrettet fremgår eksplicit af ansøgningerne, at der er tale om egenfinansiering i form af rådighed over kapacitetsapparat.

Regnskabsopstilling

Projektregnskaberne indeholder alene de omkostninger, der dækkes via tilskud fra eksterne parter. Regnskaberne er således ikke fuldstændige for gennemførelse af de enkelte projekter, da egenfinansiering ikke fremgår af regnskaberne.

Vi anbefaler, at regnskaberne fremover udarbejdes således, at de samlede omkostninger fremgår fordelt på tilskudsdekning og egenfinansiering.

Lønudbetaling

I flere tilfælde er der udbetalt løn til eksempelvis fangere uden at der er foretaget indeholdelse af A-skat. Dette er i strid med skattelovgivningen og der bør snarest muligt etableres en forretningsgang, der sikrer at udbetalinger af løn sker via lønkontoret.

Selvstændige offentlige institutioner

De selvstændige offentlige institutioner omfatter:

- Ilisimartusarfik (universitetet)
- Nieurnermik Ilinniarfik – Qaqortoq (tidligere Handelsskolen og Gymnasiet i Qaqortoq)
- Nieurnermik Ilinniarfik – Nuuk
- Tech College (tidligere Bygge- og anlægsskolen i Sisimiut og Jern- og Metalskolen i Nuuk)
- Imarsiormik Ilinniarfik (den maritime skole)
- Peqqissaanermik Ilinniarfik (sundhedsskolen)
- Inuili (levnedsmiddelskolen)

Disse institutioner har egen driftsbestyrelse og aflægger selvstændige årsregnskaber, der revideres af os. Institutionerne indgår fuldt ud i Selvstyrets regnskab.

Vi har revideret de selvstændige institutioners årsregnskaber for 2013, og alle er forsynet med en revisionspåtegning uden forbehold. Revisionspåtegningen på regnskabet for Nieurnermik Ilinniarfik – Nuuk indeholder dog en supplerende oplysning.

Vi henviser i øvrigt til institutionernes særskilte årsregnskaber for 2013 og de revisionsprotokoller som vi har afgivet om revisionen heraf.

Nettostyrede virksomheder

De nettostyrede virksomheder omfatter:

- Nukissiorfiit

- Mittarfeqarfiit
- Asiaq

De nettostyrede virksomheder indgår kun i Selvstyrets regnskab med transaktioner og mellemværender mellem Selvstyret og virksomhederne, idet virksomhedernes indtægter, udgifter, aktiver og gæld kun fremgår af virksomhedernes regnskaber.

Vi har revideret de nettostyrede virksomheders årsregnskaber for 2013, og alle er forsynet med en revisionspåtegning uden forbehold.

I revisionspåtegningen for Mittarfeqarfiit har vi givet en supplerende oplysning om Mittarfeqarfiits mulighed for at forrente og afskrive sine anlægsaktiver.

Vi henviser i øvrigt til virksomhedernes særskilte årsregnskaber for 2013 og de revisionsprotokoller vi har afgivet om revisionen heraf.

Bilag 3 - Revisionens formål, udførelse og omfang samt ansvarsfordeling

Revisionens formål og omfang

Revisionens formål er at styrke årsregnskabet troværdighed, og det er vores ansvar at undersøge, om regnskabet er uden væsentlige fejl eller mangler, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, Inatsisartuts øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis, herunder at foretage kritisk gennemgang af Selvstyrets regnskabsføring og de i forbindelse hermed etablerede kontrolforanstaltninger.

Revisionen af årsregnskabet er planlagt og udført i overensstemmelse med de internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge grønlandsk revisorlovgivning, landstingslov om Grønlands Hjemmestyres regnskabsvæsen m.v..

I henhold til loven udføres revisionen i overensstemmelse med god revisionsskik – og ikke god offentlig revisionsskik. Vi udfører derfor ikke forvaltningsrevision ligesom omfanget af den juridisk-kritiske revision (kontrollen af overholdelse af love og regler) har et mindre omfang, end hvis revisionen havde været udført i overensstemmelse med god offentlig revisionsskik.

Sådanne revisions handlinger kan dog udføres efter nærmere aftale.

Som udgangspunkt for revisionen har vi foretaget en systematisk risikovurdering, således at hovedvægten er lagt på de poster i årsregnskabet, og de dele af Selvstyrets regnskabs- og rapporteringssystemer samt øvrige forretningsgange, hvor risikoen for væsentlige fejl er størst. Revisionen sigter således ikke mod at opdage eller rette uvæsentlige fejl, som ikke medfører en ændret helhedsvurdering af årsregnskabet.

Som grundlag for vores risikovurdering har vi indhentet informationer om blandt andet følgende forhold:

- Relevant lovgivning og andre eksterne forhold
- Aktiviteter og anvendt regnskabspraksis
- Mål, strategier og tilhørende forretningsrisici
- Forretningsgange og Selvstyrets interne kontrolsystem
- Administrativ organisation, kapacitet og kompetence.

Revisionen udføres primært ved test af de kontroller, som Selvstyret selv har tilrettelagt med henblik på at imødegå væsentlige fejl og mangler. De testede kontroller omfatter såvel organisatoriske som elektroniske og manuelle kontroller. Vi har således gennemgået it-anvendelsen under hensyntagen til dennes betydning for Selvstyrets årsregnskab.

Derudover har revisionen omfattet regnskabsanalytisk revision, samt vurdering af de afgivne forklaringer på væsentlige afvigelser mellem bevilling og forbrug.

Revisionen har således kun omfattet en gennemgang af bilag og transaktioner i det omfang, vi har fundet det nødvendigt - eller i det omfang særlige regler foreskriver dette.

Væsentlige fejl i årsregnskabet kan skyldes såvel utilsigtede som tilsigtede handlinger eller undladelser. Muligheden for at hindre væsentlige fejl, herunder besvigelser og uregelmæssigheder, beror først og fremmest på, om der ved tilrettelæggelsen af registreringssystemer og forretningsgange sikres en betryggende intern kontrol.

Under revisionen har vi med den fornødne professionelle skepsis haft opmærksomheden henledt på forhold, der kunne tyde på besvigelser og andre uregelmæssigheder. Vi har i forbindelse med revisionen drøftet:

- ledelsens vurdering af risikoen for, at årsregnskabet kan indeholde væsentlige fejl som følge af besvigelser,
- ledelsens vurdering af de regnskabs- og kontrolsystemer ledelsen har indført for at imødegå sådanne risici samt
- ledelsens kendskab til eventuelle konstaterede eller igangværende undersøgelser om besvigelser.

Fejl i årsregnskabet, der er en følge af besvigelser og uregelmæssigheder, vil ikke nødvendigvis blive opdaget under revisionen, da fejl af denne karakter sædvanligvis tilsløres eller holdes skjult. Hvis vi konstaterer forhold, der giver formodning herom, vil vi efter nærmere aftale foretage yderligere undersøgelser med henblik på at få afkræftet eller bekræftet formodningens rigtighed.

Revisionens udførelse

Vi har udført revisionen i årets løb og i forbindelse med årsafslutningen. Revisionen er ikke afsluttet, før vi har forsynet årsregnskabet med revisionspåtegning.

Omfanget af vores arbejde er fastlagt ud fra vores samlede vurdering af væsentlighed og risiko for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet.

Revisionen er udført ved, at vi på stikprøvebasis har indhentet dokumentation for - eller på anden måde har overbevist os om - regnskabsmaterialets rigtighed, ligesom vi ved stikprøver har dannet os overbevisning om, at regnskabshåndbogens bestemmelser om anvisnings-, attestations- og betalingsprocedurer er overholdt.

Vi har sammenholdt bevillingsregnskabet med de af Inatsisartut givne bevillinger og tillægsbevillinger og har ved væsentlige afvigelser gennemgået den pågældende institutions eller forvaltnings regnskabsmæssige forklaringer på afvigelsen.

Ved revisionen har vi overbevist os om, at de i den finansielle status opførte aktiver er til stede, at de tilhører Selvstyret, og at de er værdiansat i overensstemmelse med gældende regnskabspraksis for. Vi har desuden vurderet, om samtlige gældsforpligtelser, der påhviler Selvstyret, er medtaget og målt forsvarligt, samt at regnskabsposterne er periodiseret og korrekt præsenteret i regnskabet.

Vi har undersøgt, om alle væsentlige begivenheder indtil datoen for revisionspåtegningen er korrekt medtaget i årsregnskabet.

I forbindelse med revisionen af årsregnskabet har vi i overensstemmelse med god revisionsskik drøftet en række oplysninger inden for særligt vanskeligt reviderbare områder med Departementet for Finans og Indenrigsanliggender. Dette kan omfatte oplysninger om eventualforpligtelser i form af garantistillelser, retssager samt besvigelser, begivenheder efter balancedagen samt regnskabsposter, hvortil der knytter sig særlig risiko eller usikkerhed.

Vi har foretaget en helhedsvurdering af årsregnskabet, herunder hvorvidt det under iagttagelse af den gældende regnskabsskik for Selvstyret giver tilstrækkelig information.

Revisors rapportering

Som afslutning på revisionen vil vi forsyne årsregnskabet med en revisionspåtegning. Når der er tale om en revisionspåtegning uden forbehold og supplerende oplysninger, er denne udtryk for,

- at årsregnskabet er aflagt og revideret i overensstemmelse med lovgivningens krav til regnskabsaflæggelsen
- at årsregnskabet giver et retvisende billede af Selvstyrets aktiver, passiver og finansielle stilling samt af resultatet af Selvstyrets aktiviteter
- at der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der understøtter, at de dispositioner, der er omfattet af årsregnskabet, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, Inatsisartuts øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

I tilslutning til revisionens afslutning har vi afgivet en revisionsprotokol til årsregnskabet, hvori vi i hovedtræk har redegjort for væsentlige regnskabs- og revisionsmæssige forhold samt udførte revisionsarbejder og konklusionerne herpå. Såfremt vi i forbindelse med revisionen af årsregnskabet har fået forelagt interne specifikationer, rapporter eller lignende, som efter vores opfattelse er nødvendige for stillingtagen til årsregnskabet, vil vi gøre opmærksom herpå i revisionsprotokollen.

Herudover har vi i årets løb afgivet revisionsprotokoller, når vi har udført revisionsarbejder, der har kunnet danne grundlag for selvstændige konklusioner, eller når vi i øvrigt har anset det for påkrævet.

Såfremt vi i forbindelse med revisionen har konstateret svagheder, mangler eller uhensigtsmæssigheder i Selvstyrets regnskabs- og registreringssystemer samt øvrige forretningsgange mv., vil dette blive meddelt Selvstyret med vores forslag til afhjælpning heraf. Såfremt der er tale om væsentlige mangler, eller vi i øvrigt finder det påkrævet, vil forholdet tillige blive indført i revisionsprotokollen. Vi skal for en ordens skyld bemærke, at revisionen af årsregnskabet ikke er tilrettelagt med henblik på at afdække samtlige svagheder, mangler eller uhensigtsmæssigheder, der måtte forekomme i Selvstyrets regnskabs- og registreringssystemer mv.

Bliver vi under revisionen bekendt med forhold, der giver begrundet formodning om, at medlemmer af ledelsen kan ifalde erstatnings- eller strafansvar, skal vi i henhold til lovgivningen give supplerende oplysninger herom i revisionspåtegningen.

Vi er som revisorer underlagt tavshedspligt, og dette indebærer, at vi ikke må videregive fortrolige oplysninger, som vi får kendskab til i forbindelse med revisionen. Denne tavshedspligt omfatter dog ikke oplysninger, som kræves efter gældende lov, domstols- eller voldgiftsavgørelse eller af tilsynsmyndigheder, eller hvor det med rette anses for nødvendigt for at kunne beskytte egne lovlige interesser.

Medmindre anden aftale foreligger, kommunikerer vi elektronisk med Selvstyret, når dette er hensigtsmæssigt. Kommunikation via internettet indebærer risiko for, at fortrolig information læses af andre end dem, informationen er tiltænkt. Vi påtager os derfor intet ansvar for skader, der måtte opstå som følge af anvendelsen af kommunikation via internettet, ligesom vi ikke vil gøre tilsvarende ansvar gældende over for Selvstyret.

Ansvarsfordeling

Revisionen bygger, ifølge lovgivningen, på følgende fordeling af ansvar for årsregnskabet mellem Selvstyrets ledelse og revisor:

Ledelsens ansvar

Det er ledelses ansvar, at Selvstyrets bogføring sker under iagttagelse af lovgivningens regler herom, og at formueforvaltningen foregår på betryggende måde blandt andet ved etablering af et pålideligt internt kontrolsystem, at Selvstyrets bogføring og formueforvaltning kontrolleres på en tilfredsstillende måde, samt at det nødvendige grundlag for revision er til stede.

Det er endvidere ledelses ansvar, at det gennem hensigtsmæssige forretningsgange samt registrerings- og kontrolsystemer sikres, at tilsigtede og utilsigtede fejl så vidt muligt forebygges samt opdages og korrigeres.

Ledelse har endvidere ansvar for, at der hvert år udarbejdes et årsregnskab, der opfylder lovgivningens bestemmelser. Det er ligeledes ledelsens ansvar, at revisor har adgang til samtlige de oplysninger, som revisor anser for nødvendige til løsning af revisionsopgaven.

Revisors ansvar

Det er revisors ansvar at kontrollere, at det udarbejdede årsregnskab opfylder lovgivningens regnskabsbestemmelser samt relevante regnskabsstandarder, og herunder vurdere den anvendte regnskabspraksis samt de af ledelsen afgivne oplysninger og udførte regnskabsmæssige skøn. Det er endvidere vores ansvar at kontrollere, at årsregnskabet ikke indeholder væsentlige fejl.

Ifølge revisorloven er revisor offentlighedens tillidsrepræsentant i forbindelse med afgivelse af erklæringer, der kræves i henhold til lovgivningen, eller ikke udelukkende er bestemt til hvervgivers eget brug. Dette indebærer, at vi i forbindelse med erklæringsafgivelsen også skal varetage hensynet til andre regnskabsbrugere end Inatsisartut og Revisionsudvalget.

I det omfang vi efter aftale med yder rådgivning og assistance, har vi som rådgivere et selvstændigt ansvar herfor.

Revisors dokumentationsmateriale

Arbejds papirer og anden dokumentation, herunder såvel elektroniske som fysiske arbejds papirer, der tilvejebringes som led i revisionen, tilhører alene Deloitte. I henhold til gældende praksis kan sådan dokumentation makuleres eller slettes efter 5 år, medmindre vi anser dokumentationen for at være af fortsat betydning for revisionen.

Findes det hensigtsmæssigt at udlevere materiale eller filer til Selvstyret, sker dette under forudsætning af, at Selvstyret alene anvender materialet til eget brug og ikke videregiver dette til tredjemand.

Vi påtager os intet ansvar for Selvstyrets eventuelle egen anvendelse af det udleverede materiale, medmindre der indgås særskilt skriftlig aftale om vores assistance med bearbejdning af materialet samt vores ansvar i forbindelse hermed.

Kvalitetssikring af den udførte revision

Ifølge revisorloven er vi underlagt regler om kvalitetskontrol, der udføres af et Revisortilsyn, som er nedsat af Erhvervsstyrelsen. Revisortilsynet udpeger de personer, der forestår kvalitetskontrollen.

Dette medfører, at vores arbejds dokumentation, herunder også for revisionen af Selvstyret, stikprøvevis kan blive udvalgt til kvalitetskontrol.

Medlemmer af Revisortilsynet og de personer, der forestår kvalitetskontrollen, er underlagt tavshedspligt.

Rådgivnings-, assistance- og øvrige opgaver

Hvis der træffes særlige aftaler om afgivelse af særlige erklæringer eller lignende, vil dette blive omtalt i revisionsprotokollen.

Når vi udfører rådgivnings- og assistanceopgaver, vil vi vurdere, om vi opfylder uafhængighedsbestemmelserne i revisorloven.

Ifølge revisorloven er Selvstyret klassificeret som en virksomhed af særlig offentlig interesse. Som følge heraf stiller revisorloven krav til både revisors og revisionsfirmaets uafhængighed, når der afgives erklæringer. Inden vi accepterer øvrige rådgivnings- og assistanceopgaver, vil vi i hvert enkelt tilfælde vurdere, om den stillede opgave kan vække tvivl om vores uafhængighed. Rådgivnings- og assistanceopgaver aftales særskilt i hvert enkelt tilfælde.